

## ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**στην πρόταση νόμου «Αποκατάσταση των εγγυήσεων διαφάνειας στους τομείς των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και προσώπων, των Μ.Μ.Ε. και των δημόσιων συμβάσεων»**

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η διαφάνεια, ως προς τη διαδικασία και τις μεθόδους εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος εν γένει, συνιστά βασική αρχή, η οποία πρέπει να διέπει όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής.

Επισημαίνεται ότι η ειδικότερη αρχή της διαφάνειας ως προς τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών προσώπων καθιερώνεται πλέον ρητώς στο Σύνταγμα (άρθρο 29). Συγκεκριμένα το άρθρο 29 παρ. 2, μετά την πρόσφατη αναθεώρησή του, ορίζει: «Τα κόμματα έχουν δικαίωμα στην οικονομική τους ενίσχυση από το Κράτος για τις εκλογικές και λειτουργικές τους δαπάνες, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις διαφάνειας ως προς τις εκλογικές δαπάνες και γενικά την οικονομική διαχείριση των κομμάτων, των βουλευτών, των υποψηφίων βουλευτών και των υποψηφίων στην τοπική αυτοδιοίκηση όλων των βαθμών. Με νόμο επιβάλλεται ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών, μπορεί να απαγορεύονται ορισμένες μορφές προεκλογικής προβολής και καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η παράβαση των σχετικών διατάξεων συνιστά λόγο έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα με πρωτοβουλία του ειδικού οργάνου του επόμενου εδαφίου. Ο έλεγχος των εκλογικών δαπανών των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών διενεργείται από ειδικό όργανο που συγκροτείται και με τη συμμετοχή ανώτατων δικαστικών λειτουργιών, όπως νόμος ορίζει. Με νόμο μπορούν να επεκταθούν οι ρυθμίσεις αυτές και στους υποψηφίους για άλλες αιρετές θέσεις.»

Επίσης η αρχή της διαφάνειας ως προς τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος βρίσκει θεσμικό έρεισμα σε πολλές θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος. Έτσι η υπό την ανωτέρω έννοια διαφάνεια κατοχυρώνεται ιδίως στο άρθρο 25 του Συντάγματος, το οποίο, μαζί με άλλες συνταγματικές διατάξεις, καθιερώνει το κράτος δικαίου και την αρχή της νομιμότητας, στο άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο επιβάλλει τη γενική ρήτρα της προστασίας της αξίας του ανθρώπου και στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο εγγυάται το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και της ελεύθερης συμμετοχής στην κοινωνική και οικονομική ζωή της Χώρας.

Ατυχώς, κυρίως τα τελευταία δέκα χρόνια όχι μόνο δεν έχουν θεσμοθετηθεί επαρκείς εγγυήσεις για την κατοχύρωσή της κατά την ανωτέρω έννοια διαφάνειας αλλά, όπως αντιθέτως, έχει ψηφισθεί, με αποκλειστική ευθύνη των Κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., πλείαδα διατάξεων, οι οποίες παρέχουν ως και θεσμικό έρεισμα στην αδιαφάνεια για ν' αναπτυχθεί και να παραμείνει στο απυρόβλητο. Την κατάσταση αυτή επιδεινώνει το γεγονός πως σε ό,τι αφορά τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών προσώπων, ιδίως λόγω της απρόσφορης σύνθεσης του αρμόδιου ελεγκτικού οργάνου και της ελλιπέστατης εφαρμογής του «πόθεν έσχες» - για την ακρίβεια ερευνάται σχεδόν μόνο το «τι έσχες» όχι όμως και το «πόθεν» - πλανώνται πλέον βαρύτατες σκιές

ως προς τη διαφάνεια των οικονομικών των προσώπων που στελεχώνουν το πολιτικό μας σύστημα, κυρίως δε μελών της Κυβέρνησης.

Τις ατέλειες αυτές της έννομης τάξης και τ' αντίστοιχα κενά του πολιτικού μας συστήματος ως προς την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας επιχειρεί ν' αντιμετωπίσει η προκείμενη πρόταση νόμου. Πέραν τούτου, η Νέα Δημοκρατία εμμένει στη δέσμευσή της για τη συγκρότηση ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών και την αναμόρφωση του καθεστώτος προκήρυξης και ανάθεσης συμβάσεων δημόσιων έργων.

Συγκεκριμένα:

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Εγγυήσεις διαφάνειας ως προς τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και προσώπων

Οι ρυθμίσεις αυτού του κεφαλαίου αποσκοπούν στο ν' αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά αφ' ενός η σημερινή ελλιπέστατη εφαρμογή του νομικού καθεστώτος, το οποίο αφορά τη διαφάνεια ως προς τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και προσώπων και, αφ' ετέρου, η συμπλήρωση των κενών που παρουσιάζει το καθεστώς αυτό, ιδίως ως προς το εύρος και το αντίστοιχο αρμόδιο όργανο ελέγχου. Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις κρίνονται τόσο περισσότερο αναγκαίες, όσο το κλίμα, το οποίο επικρατεί σήμερα σε βάρος του πολιτικού κόσμου, εγκυμονεί, με αποκλειστική ευθύνη της Κυβέρνησης και ιδίως εξαιτίας των πράξεων και παραλείψεων της, σοβαρούς κινδύνους για την ποιότητα της Δημοκρατίας μας.

#### Άρθρο 1 Επιτροπή Ελέγχου

Στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθεώρησης του Συντάγματος η Νέα Δημοκρατία είχε προτείνει ν' ανατεθεί, για λόγους μειζόνων εγγυήσεων διαφάνειας και αξιοπιστίας, ο έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και προσώπων στο κατ' εξοχήν αρμόδιο και γενικώς καταξιωμένο προς αυτή την κατεύθυνση διφυές όργανο – με την έννοια της ταυτόχρονης άσκησης δικαστικών και διοικητικών αρμοδιοτήτων – ήτοι στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Η Κυβέρνηση και η πλειοψηφία που τη στηρίζει στη Βουλή αρνήθηκε την ορθή αυτή πρόταση και πρόέκρινε τη θεσμοθέτηση, στο πλαίσιο του άρθρου 29 παρ. 2 του Συντάγματος, ειδικού οργάνου, το οποίο συγκροτήθηκε με τις διατάξεις του ν. 3023/2002, πλην όμως η σύνθεσή του δεν παρουσιάζει τα αναγκαία εχέγγυα αξιοπιστίας. Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου προτείνεται η, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος, συγκρότηση Επιτροπής Ελέγχου των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών γενικώς, με όσο το δυνατόν περισσότερα μέλη προερχόμενα από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ειδικότερα, την Επιτροπή Ελέγχου θα συνθέτουν ο Πρόεδρος και πέντε (5) Σύμβουλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής και ο Συνήγορος του Πολίτη. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζονται όσο το δυνατόν περισσότερες εγγυήσεις διαφάνειας. Περαιτέρω οι διατάξεις αυτού του άρθρου παρέχουν στην Επιτροπή Ελέγχου αρμοδιότητες και μέσα για να ερευνά επαρκώς και κατά τρόπο αξιόπιστο όχι μόνο το «τι έσχες» αλλά κυρίως το «πόθεν», με την έννοια ότι η Επιτροπή αυτή θα έχει υποχρέ-

ωση να απαιτεί και να ελέγχει σε βάθος κάθε μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης των προσώπων, τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητά της. Πέραν τούτου οι διατάξεις αυτού του άρθρου καθιερώνουν την αρχή – σύμφωνα και με την πρόσφατη ορθή πρόταση του Προέδρου της Βουλής – κατά την οποία αν οι υπόχρεοι δεν δηλώσουν περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα ή κινητά, που τους ανήκουν, αυτά περιέρχονται, χωρίς άλλη διατύπωση, στην κυριότητα του νομικού προσώπου του Δημοσίου. Τέλος, οι διατάξεις αυτού του άρθρου παρέχουν εξουσιοδότηση για την έκδοση διατάγματος ως προς την ρύθμιση των αντίστοιχων ειδικότερων θεμάτων, καθώς και θεμάτων με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

### Διαφάνεια στον τομέα των Μ.Μ.Ε.

Οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου αφορούν τις εγγυήσεις διαφάνειας στον κρίσιμο και ευαίσθητο τομέα των Μ.Μ.Ε..

#### Άρθρο 2

Προσδιορισμός της έννοιας του «βασικού μετόχου»

Παρά την καθολική αντίδραση σύσσωμης της Αντιπολίτευσης – και όχι μόνο – η Κυβέρνηση, κατά την πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος, εισήγαγε, στο άρθρο 14 παρ. 9, την έννοια του «βασικού μετόχου», η οποία επιτρέπει την άκρως επικίνδυνη όσμωση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των Μ.Μ.Ε. με το αντίστοιχο καθεστώς επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, στο πλαίσιο του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Την «κερκόπορτα» αυτή της διαπλοκής ήλθε να ενισχύσει ο «εκτελεστικός» του Συντάγματος νόμος 3021/2002, ο οποίος και εδραίωσε θεσμικώς το οικοδόμημα της διαπλοκής μέσω του «βασικού μετόχου». Με τις διατάξεις του άρθρου 1 αυτής της πρότασης νόμου επιχειρείται, όσο αυτό είναι πλέον θεσμικώς δυνατό, να μειωθούν οι παρενέργειες από την κατά τ' ανωτέρω συνταγματική κατοχύρωση του «βασικού μετόχου». Προς την κατεύθυνση αυτή αφ' ενός διαγράφονται από την περ. ε' του εδ. Α της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 3021/2002 οι λέξεις «... τα οποία αντιστοιχούν τουλάχιστον στο ένα πέμπτο των ακαθάριστων εσόδων της εταιρείας κατά το εκάστοτε προηγούμενο έτος.». Και, αφ' ετέρου, παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, με το οποίο σταδιακώς – αφού είναι ανάγκη να υπάρξει χρόνος προσαρμογής λόγω της δημιουργίας πραγματικών καταστάσεων βάσει της ως τώρα εφαρμογής των ως άνω ρυθμίσεων – θα μειωθεί σε 1%, από το 5% που είναι σήμερα, το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο προσδιορίζει τον εκάστοτε «βασικό μέτοχο». Εκτός τούτων, διαγράφεται, από την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3021/2002, η προϋπόθεση «εφόσον δεν μπορούν να αποδείξουν ότι διαθέτουν οικονομική αυτοτέλεια σε σχέση με το πρόσωπο αυτό», ενώ ανάλογη νομοθετική παρέμβαση γίνεται και στο πλαίσιο της παρ. 2 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου. Και τούτο διότι η πρόσθετη αυτή προϋπόθεση είναι, κατά πρώτο λόγο, αντισυνταγματική αφού, όπως προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 9 του Συντάγματος, ως παρένθετα πρόσωπα, τα οποία καταλαμβάνει η απαγόρευση της συνταγματικής αυτής διάταξης, θεωρούνται γενικώς οι σύζυγοι και οι συγγενείς, χωρίς κανέ-

ναν άλλο όρο. Με το να τίθεται, λοιπόν, η ως άνω προϋπόθεση της έλλειψης οικονομικής αυτοτέλειας είναι προφανές ότι παραβιάζεται ευθέως το Σύνταγμα. Κατά δεύτερο, δε, λόγο, η προαναφερόμενη προϋπόθεση καθιερώνει στην πράξη άλλη μία κραυγαλέα δίοδο διαπλοκής. Τέλος, στο ίδιο άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής πράξης ως προς τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, τα οποία αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

### Διαφάνεια στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων

Με τις διατάξεις του δεύτερου κεφαλαίου εισάγονται ρυθμίσεις σχετικές με τη διαφάνεια κατά τη σύναψη και εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων. Ειδικότερα με τις διατάξεις αυτές καταργούνται ή και τροποποιούνται ισχύουσες ρυθμίσεις, με τις οποίες ανοίγονται πραγματικές δίοδοι διαπλοκής και διαφθοράς, μέσα από τις οποίες από τη μια πλευρά καθίστανται δυνατές απευθείας και φωτογραφικές αναθέσεις δημόσιων συμβάσεων και, από την άλλη, μένουν χωρίς κυρώσεις κραυγαλέες παρανομίες, που έχουν αναγνωρισθεί ακόμη και με δικαστικές αποφάσεις.

#### Άρθρο 3

### Προγραμματικές συμφωνίες

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου καταργούνται οι αδιαφανείς εκείνες ρυθμίσεις του άρθρου 16 του ν. 2446/1996, με τις οποίες σήμερα καθιερώνονται ευρύτατες και απαράδεκτες παρεκκλίσεις από τη γενική περί προμηθειών νομοθεσία, παρεκκλίσεις που επέτρεψαν σειρά φωτογραφικών και ύποπτων αναθέσεων προγραμματικών συμφωνιών. Ειδικότερα, με το άρθρο αυτό ορίζεται ότι εφεξής και οι προγραμματικές συμφωνίες των φορέων των τομέων ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνιών θα διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2286/1995 και των λοιπών γενικών περί προμηθειών διατάξεων. Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού παρέχεται η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων ακόμη και σε διαδικασίες που βρίσκονται σ' εξέλιξη, προφανώς για να μειωθούν κατά το δυνατό τα δυσμενή αποτελέσματα που προκαλούνται από τη διαιώνιση της εφαρμογής των ισχυουσών σήμερα διατάξεων. Επίσης, στο ίδιο άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής πράξης, ως προς τη ρύθμιση των αντίστοιχων ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.

#### Άρθρο 4

### Περιορισμοί στη σύσταση κοινοπραξιών μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων

Οι διατάξεις αυτού του άρθρου έρχονται ν' αντιμετωπίσουν ένα τμήμα του σημερινού απαράδεκτου θεσμικού πλαισίου, με το οποίο οργανώθηκε το γνωστό ολιγοπώλιο και στον τομέα των δημόσιων έργων. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του ν. 2940/2001 προστέθηκε νέα παράγραφος 7 στο άρθρο 5 του ν. 1418/1984, με την οποία παρασχέθηκε η δυνατότητα στις εργοληπτικές των δημόσιων έργων επιχειρήσεις να συνιστούν κοινοπραξίες κατασκευής ενός έργου, που ανέλαβε να εκτελέσει μία ή πε-

ρισσότερες από τις επιχειρήσεις αυτές. Το αποτέλεσμα της εφαρμογής της διάταξης αυτής είναι η καταστρατήγηση κάθε έννοιας υγιούς και ελεύθερου ανταγωνισμού, με τη διευκόλυνση των προσυνεννοήσεων μεταξύ τους των διαφόρων εργοληπτικών εταιρειών προ της συμμετοχής τους στο σχετικό διαγωνισμό, την επιτυχία του ανώτερου δυνατού εργολαβικού τιμήματος και τη διάχυση της ευθύνης σε περισσότερους, γεγονός που επηρεάζει σοβαρά την ποιότητα των εκτελούμενων έργων. Σίγουρα ένας από τους λόγους της σημαντικής αύξησης του κόστους όλων των δημόσιων έργων είναι και το θεμελιούμενο στην ανωτέρω διάταξη καθεστώς εκτέλεσής τους. Στο άρθρο αυτό τέλος παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, προκειμένου να ρυθμισθούν τα αντίστοιχα ειδικότερα θέματα ή θέματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.

#### Άρθρο 5 Συνέπειες ακύρωσης των πράξεων της αναθέτουσας αρχής

Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2522/1997 θεσμοθετούν ένα αναχρονιστικό και διάτρητο καθεστώς «θεμιτής παρανομίας». Μαζί με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2576/1998 περί «μαθηματικού τύπου» και τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2940/2001 για τη σύσταση κοινοπραξιών μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων, συνιστούν πραγματική θεσμική εστία αδιαφάνειας και διαπλοκής. Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2522/1997 είναι, κατά πρώτο λόγο, αντίθετες προς το Σύνταγμα, αφού παραβιάζουν τις ρυθμίσεις που αφορούν αφ' ενός την παροχή πλήρους, έγκαιρης και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 παρ. 1) και, αφ' ετέρου, την υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης στις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (άρθρο 95 παρ. 5). Και τούτο διότι, όπως προκύπτει από το γράμμα και το πνεύμα τους, η δικαστική ακύρωση μιας παράνομης διοικητικής πράξης στο πλαίσιο της σύναψης μιας σύμβασης δημόσιου έργου, κρατικής προμήθειας ή υπηρεσίας, εντός του πεδίου εφαρμογής του ν. 2522/1997, ουδεμία ουσιαστική νομική συνέπεια έχει, αφού, κατά τη ρητή διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2522/1997, σε μια τέτοια περίπτωση η σύμβαση «δεν θίγεται». Άρα, εκείνος στον οποίο παρανόμως ανατέθηκε η σύμβαση εξακολουθεί, σε κάθε περίπτωση, να την εκτελεί και ν' απολαμβάνει όλα, ανεξαιρέτως, τα οικονομικά ωφέληματα. Έτσι όμως στη συγκεκριμένη περίπτωση η δικαστική εξουσία καθίσταται θεσμός χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο, ενώ η διοίκηση εξουσιοδοτείται νομοθετικώς να μην εφαρμόζει ως και ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας! Κατά δεύτερο λόγο, οι διατάξεις αυτές του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2522/1997 ανοίγουν μια πραγματική κερκόπορτα διασπάθισης του υπό την ευρεία του όρου έννοια δημόσιου χρήματος, όπως προκύπτει από το συνδυασμό τους μ' εκείνες του άρθρου 5. Και τούτο διότι, κατά την ερμηνεία και εφαρμογή τους, είναι προφανές πως αν ακυρωθεί ως μη νόμιμη η ανάθεση μιας σύμβασης σε συγκεκριμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το κόστος της σύμβασης μπορεί να φθάσει στο διπλάσιο. Πραγματικά, όπως ήδη τονίστηκε, στην περίπτωση αυτή και εκείνος στον οποίο παρανόμως ανατέθηκε η σύμβαση θα εισπράξει την αμοιβή για την εκτέλεσή της αλλά και αυτός που δικαιώθηκε θ' αποζημιωθεί! Είναι δε εντελώς αστήρικτο το επιχείρημα

ότι η κατά τ' ανωτέρω ρύθμιση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του ν. 2522/1997 επιβάλλεται, δήθεν, από τις επιταγές της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ, οι οποίες, μεταξύ άλλων, ορίζουν πως «ένα κράτος-μέλος μπορεί επίσης να προβλέπει ότι, μετά τη σύναψη της σύμβασης που ακολουθεί την ανάθεση της σύμβασης του Δημοσίου, οι διαδικασίες της υπεύθυνης για τις διαδικασίες προσφυγής αρχής περιορίζονται στη χορήγηση αποζημίωσης σε κάθε πρόσωπο που υπέστη ζημία από παράβαση» (άρθρο 2 παρ. 6). Και τούτο διότι οι ρυθμίσεις αυτές απλώς και μόνο καθιερώνουν διακριτική ευχέρεια επιλογής μιας τέτοιας λύσης – και όχι ευθεία υποχρέωση άνευ άλλου τινός, όπως αυτή καθιερώνεται από τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2522/1997 – προφανώς για την περίπτωση όπου, ιδίως λόγω της πορείας εκτέλεσης του έργου ως την έκδοση της δικαστικής απόφασης ή λόγω ιδιαίτερων απαιτήσεων του δημόσιου συμφέροντος, η ανατροπή του συμβατικού δεσμού μετά την ακυρωτική απόφαση είναι ασύμφορη ή αλυσιτελής. Άρα, λοιπόν η επίκληση των ρυθμίσεων της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ, για τη θεμελίωση των ως άνω θεσμικών επιλογών του ν. 2522/1997, είναι αβάσιμη και προσχηματική. Υπό τ' ανωτέρω δεδομένα παραμένει πάντοτε ιδιαιτέρως επίκαιρη και καταλυτική, από πλευράς διαφάνειας, η πάγια θέση της Νέας Δημοκρατίας – στην οποία και εμμένει πάντοτε – για τη θεσμοθέτηση ειδικής Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής, η οποία θα έχει την ευθύνη προκήρυξης, σύναψης και παρακολούθησης της εκτέλεσης των μεγάλων συμβάσεων δημόσιων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών. Όπως είναι γνωστό, ατυχώς η σχετική πρόταση νόμου της Νέας Δημοκρατίας απορρίφθηκε αναίτιολογήτως από την κυβερνητική πλειοψηφία. Καθώς όμως ήδη τονίστηκε, η Νέα Δημοκρατία θα επανέλθει επί του θέματος αυτού. Η προκείμενη ρύθμιση έχει μερικότερο αντικείμενο. Έτσι έχει ως στόχο ν' αντιμετωπίσει τις ατέλειες και τα κενά, καθώς και την αντίθεση προς το Σύνταγμα του ν. 2522/1997 και να διασφαλίσει την ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος στον κρίσιμο τομέα της σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων δημόσιων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών, ιδίως στο πλαίσιο εφαρμογής της προαναφερόμενης Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ. Ειδικότερα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου εισάγονται ρυθμίσεις εκτέλεσης των ακυρωτικών αποφάσεων που αφορούν τη σύναψη τέτοιου είδους συμβάσεων, οι οποίες είναι σύμφωνες προς τις επιταγές των άρθρων 20 παρ. 1 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος. Καθιερώνεται ταχεία διαδικασία εκδίκασης των σχετικών διαφορών από το αρμόδιο δικαστήριο (π.χ. εκδίκαση των ένδικων βοηθημάτων εντός τριμήνου από την άσκησή τους, βραχεία αναβολή και σ' εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις, απαγόρευση της δεύτερης αναβολής κ.λπ.), καθώς και προθεσμία έκδοσης της σχετικής απόφασης, για να μην παρατείνεται χρονικώς η εκτέλεση της σύμβασης σε τέτοιο σημείο, ώστε να δημιουργούνται τετελεσμένα γεγονότα. Καθιερώνεται επίσης ειδική υποχρέωση για τον υπάλληλο που πρέπει να συγκεντρώσει τα στοιχεία του αντίστοιχου φακέλου και να τ' αποστείλει στο αρμόδιο δικαστήριο και προβλέπονται αυστηρές ποινές σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων αυτών. Η σπουδαιότερη όμως καινοτομία των διατάξεων αυτού του άρθρου συνίσταται στη δημιουργία Ειδικής Επιτροπής, της «Επιτροπής Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων», που είναι αρμόδια για την εκτέλεση των ακυρωτικών αποφάσεων που εκδίδονται. Η Επιτροπή, αποτελούμενη απο-

κλειστικώς από μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου – που, όπως τονίσθηκε και προηγουμένως, είναι, κατά το Σύμβαμα, ο κατ' εξοχήν αρμόδιος θεσμός για τη διαφάνεια διαχείρισης του δημόσιου χρήματος – και συγκροτούμενη από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τους δύο αρχαιότερους Συμβούλους του ίδιου δικαστηρίου ως μέλη και τους νόμιμους αναπληρωτές τους, θα κρίνει, κυρίως με βάση το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης και τις απαιτήσεις του δημόσιου σκοπού που αυτή εξυπηρετεί, αν θα πρέπει να επαναληφθεί ο διαγωνισμός ανάθεσης της σύμβασης και από ποιο σημείο ή αν θα πρέπει να συνεχισθεί η εκτέλεση της σύμβασης. Με τον τρόπο αυτόν αντιμετωπίζεται σε ικανοποιητικό βαθμό η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση η οποία οδηγεί, όπως ήδη επισημάνθηκε, στο να φθάνει το κόστος μιας σύμβασης ακόμη και στο διπλάσιο, πέραν της διαιώνισης της παρανομίας. Τέλος, με τις διατάξεις αυτού του άρθρου παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος - ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Ανάπτυξης και Οικονομίας και Οικονομικών – προκειμένου να ρυθμισθούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τεχνικό ή λεπτομερειακό χαρακτήρα, που αφορούν την εφαρμογή επί μέρους ζητημάτων. Η εξουσιοδότηση αυτή αφορά κυρίως τα της οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

##### Ποινικές ρυθμίσεις και κυρώσεις

Με τις διατάξεις αυτού του κεφαλαίου εισάγονται ποινικές ρυθμίσεις και κυρώσεις, οι οποίες καθιστούν αποτελεσματική την εφαρμογή των εγγυήσεων διαφάνειας σε καίριους τομείς της δημόσιας ζωής. Οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου κρίνονται τόσο περισσότερο αναγκαίες, όσο η Κυβέρνηση έχει ήδη θεσπίσει ρυθμίσεις, με τις οποίες βρίσκονται ουσιαστικά στο απυρόβλητο, από πλευράς κυρώσεων, πολλοί από αυτούς που ευθύνονται για κραυγαλέα σκάνδαλα στους δύο πριναφερόμενους τομείς της δημόσιας ζωής.

##### Άρθρο 6 Απιστία

Η απαράδεκτη – και με ορατές σκοπιμότητες που φωτογράφισαν συγκεκριμένους δημόσιους λειτουργούς - τροποποίηση ιδίως του άρθρου 390 του Ποινικού Κώδικα για την απιστία, με το άρθρο 36 του ν. 2172/1993, που μετέτρεψε τα κακουργήματα σε πλημμελήματα, συνετέλεσε και στην παραγραφή πολλών αδικημάτων, αλλά και στην ενθάρρυνση της επέκτασης της διαφθοράς στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Γι' αυτό και επιβάλλεται η επαναφορά της παλαιάς διάταξης, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις.

##### Άρθρο 7 Σύσταση ειδικών ποινικών τμημάτων

Με το άρθρο 34 παρ. 18 εδάφ. στ' καταργήθηκε η παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 2145/1993, η οποία όρισε ότι στο Εφετείο και στο Πρωτοδικείο Αθηνών θα λειτουργούν ιδιαίτερα ποινικά τμήματα με ιδιαίτερο κανονισμό. Την ανάγκη λειτουργίας αυτών των τμημάτων τη δημιούργησε η πληθώρα των υποθέσεων, συνεπεία της οποίας πα-

ραγράφονται ορισμένα αδικήματα, αλλά και δεν υπηρετείται η ιδέα της εμπέδωσης του ευνομούμενου κράτους όταν η μεγάλη καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης αποδυναμώνει δικαιώματα και ενισχύει την εγκληματική συμπεριφορά. Γι' αυτό και επαναφέρεται σε ισχύ η διάταξη εκείνη με την προσθήκη ότι τα ειδικά ποινικά τμήματα θα λειτουργούν σε όλα, σχεδόν, τα Εφετεία του Κράτους και στα Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Λάρισας και Ηρακλείου, που είναι τα Πρωτοδικεία των πέντε μεγαλύτερων πόλεων της Χώρας, στα οποία σωρεύονται αδικαστες πολλές ποινικές υποθέσεις και δημιουργούνται οι ανωτέρω κίνδυνοι.

##### Άρθρο 8 Τελικές διατάξεις

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου ορίζεται, για λόγους νομικής ασφάλειας, ότι καταργούνται όλες οι αντίθετες προς αυτόν το νόμο διατάξεις που ισχύουν σήμερα, είτε είναι γενικές είτε είναι ειδικές.

##### Άρθρο 9 Έναρξη ισχύος

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου ρυθμίζονται τα της έναρξης ισχύος του νόμου και ορίζεται πως αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν από το ίδιο το περιεχόμενο του θεσμικού του πλαισίου και των κανονιστικών πράξεων, την έκδοση των οποίων προβλέπει το πλαίσιο αυτό, ορίζεται ή συνάγεται διαφορετικός χρόνος έναρξης ισχύος.

Αθήνα, 8 Μαΐου 2003

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Καραμανλής Κώστας  
Μητσοτάκης Κων/νος  
Έβερτ Μιλτιάδης  
Τζαννετάκης Τζανής  
Βαρβιτσιώτης Ιωάννης  
Σιούφας Δημήτρης  
Παυλόπουλος Προκόπης  
Μείμαρakis Ευάγγελος  
Μπενάκη Άννα  
Δήμας Σταύρος  
Κεφαλογιάννης Ιωάννης  
Καραμανλής Αχιλλέας  
Ανδρουλάκης Απόστολος  
Καλαντζής Γεώργιος  
Λεονταρίδης Θεόφιλος  
Παπανικολάου Ελευθέριος  
Χαλκίδης Μιχάλης  
Νεράντζης Αναστάσιος  
Παπαληγούρας Αναστάσιος  
Αλογοσκούφης Γεώργιος  
Κακλαμάνης Νικήτας  
Κεφαλογιάννης Εμμανουήλ  
Μολυβιάτης Πέτρος  
Πολύδωρας Βύρων  
Σαλαγκούδης Γεώργιος  
Αγγελής Ανέστης  
Αγγελόπουλος Νικόλαος  
Αγγελούσης Ευστάθιος

Αδρακτάς Παναγιώτης  
 Αναγνωστόπουλος Θεόδωρος  
 Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης  
 Βαρίνος Αθανάσιος  
 Βασιλείου Θεόφιλος  
 Βλάχος Γεώργιος  
 Βουλγαράκης Γεώργιος  
 Γαρουφαλιάς Γεώργιος  
 Γιακουμάτος Γεράσιμος  
 Γιαννάκου-Κουτσίκου Μαριέττα  
 Γιαννόπουλος Αθανάσιος  
 Γκελεστάθης Νικόλαος  
 Δαβάκης Αθανάσιος  
 Δαϊλάκης Σταύρος  
 Δεικτάκης Γεώργιος  
 Δημοσχάκης Θεοφάνης  
 Ζώης Χρήστος  
 Καλαντζάκου Σοφία  
 Καλαφάτης Σταύρος  
 Καλλιώρας Ηλίας  
 Καλογιάννης Σταύρος  
 Καλός Γεώργιος  
 Καμμένος Παναγιώτης  
 Καρα Μαρία  
 Καραμπίνας Κων/νος  
 Καρασμάνης Γεώργιος  
 Καρράς Κων/νος  
 Κασσίμης Θεόδωρος  
 Κατσαρός Νικόλαος  
 Κατσιγιάννης Αθανάσιος  
 Κατσίκης Θεόδωρος  
 Κιλτίδης Κων/νος  
 Κόλλια - Τσαρουχά Μαρία  
 Κοντός Αλέξανδρος  
 Κορκολόπουλος Βασίλειος  
 Κορτσάρης Νικόλαος  
 Κωνσταντόπουλος Γεώργιος  
 Κωστόπουλος Δημήτριος  
 Λαμπρόπουλος Ιωάννης  
 Λέγκας Νικόλαος  
 Λιάπης Μιχάλης  
 Λιάσκος Αναστάσιος  
 Λυκουρέζος Αλέξανδρος  
 Λυμπερακίδης Λεωνίδας  
 Μακρή – Θεοφίλου Ζωή  
 Μαντούβαλος Πέτρος  
 Μαρκογιαννάκης Χρήστος  
 Μελάς Παναγιώτης  
 Μιχαολιάκος Βασίλειος  
 Μπασιάκος Ευάγγελος  
 Μπέζας Αντώνιος  
 Μπούρας Αθανάσιος  
 Νάκος Αθανάσιος  
 Νικολόπουλος Νικόλαος  
 Ορφανός Γιώργος  
 Παναγιωτόπουλος Γιώργος  
 Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης  
 Παπαγεωργόπουλος Ελευθέριος  
 Παπαδημητρίου Έλσα  
 Παπαδόπουλος Μιχάλης  
 Παπαδόπουλος Σταύρος  
 Παπαθανασίου Ιωάννης  
 Παπακώστα Αικατερίνη  
 Πάππας Βασίλειος

Παυλίδης Αριστοτέλης  
 Πετραλιά Φάνη  
 Πολύζος Ευάγγελος  
 Ρεγκούζας Αδάμ  
 Σαλμάς Μάριος  
 Σκανδαλάκης Παναγιώτης  
 Σκρέκας Θεόδωρος  
 Σπηλιόπουλος Αναστάσιος  
 Σπηλιωτόπουλος Άρης  
 Σπηλιωτόπουλος Σπήλιος  
 Σπύρου Σπύρος  
 Στυλιανίδης Ευριπίδης  
 Ταλιαδούρος Σπυρίδων  
 Τασούλας Κων/νος  
 Τατούλης Πέτρος  
 Τζαμτζής Ιορδάνης  
 Τρυφωνίδης Γεώργιος  
 Τσιαρτσιώνης Νικόλαος  
 Τσιπλάκης Κων/νος  
 Τσιπλάκος Αριστείδης  
 Τσίπρας Βασίλειος  
 Τσιτουρίδης Σάββας  
 Τσούρνος Γεώργιος  
 Φλωρίνης Αθηναίος  
 Φουντουκίδου Παρθένα  
 Φωτιάδης Ηλίας  
 Χαϊτίδης Ευγένιος  
 Χατζηγάκης Σωτήριος  
 Χωματάς Ιωάννης

## ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

**Αποκατάσταση των εγγυήσεων διαφάνειας στους τομείς των οικονομικών των πολιτικών Κομμάτων και προσώπων, των Μ.Μ.Ε. και των δημόσιων συμβάσεων**

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

### Άρθρο 1 Επιτροπή Ελέγχου

1. Ο έλεγχος των οικονομικών Πολιτικών Κομμάτων και Συνασπισμών και των υποψηφίων Βουλευτών, καθώς και των κάθε είδους δηλώσεων της περιουσιακής κατάστασης των πολιτικών, όπως επίσης η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τις ρυθμίσεις των διατάξεων των νόμων 2429/1996 και 3023/2002, ανατίθεται σε Επιτροπή Ελέγχου, η οποία ενεργεί και ως ειδικό όργανο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος.

2. Η Επιτροπή Ελέγχου της παρ. 1 αυτού του άρθρου συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως Πρόεδρο, τον οποίο αναπληρώνει ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά σειρά αρχαιότητας, από τους πέντε (5) αρχαιότερους Συμβούλους του ίδιου δικαστηρίου με τους νόμιμους αναπληρωτές τους, από τον Γενικό Γραμματέα της Βουλής και από τον Συνήγορο του Πολίτη.

3. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αυτού του άρθρου Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να χρησιμοποιεί κάθε

πρόσφορο νόμιμο μέσο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές καθορίζονται πρωτίστως από τις αντίστοιχες διατάξεις των νόμων 2429/1996 και 3023/2002, κυρίως δε για τον έλεγχο της ειλικρίνειας και της ακρίβειας των δηλώσεων της περιουσιακής κατάστασης των πολιτικών, ιδίως σε ό,τι αφορά τη σαφή και πλήρη αιτιολόγηση κάθε μεταβολής της περιουσιακής αυτής κατάστασης.

4. Αν η Επιτροπή Ελέγχου, κατά τον έλεγχο της κατά τις προηγούμενες παραγράφους αυτού του άρθρου περιουσιακής κατάστασης των πολιτικών, διαπιστώσει ότι δεν έχουν δηλωθεί περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα ή κινητά, αυτά περιέρχονται, χωρίς άλλη διατύπωση, στην κυριότητα του νομικού προσώπου του Δημοσίου.

5. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, καθορίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, καθώς και θέματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου.

6. Από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου τροποποιούνται, με βάση τις διατάξεις αυτού του άρθρου, αναλόγως οι διατάξεις των νόμων 2429/1996 και 3023/2002, ιδίως δε οι διατάξεις των άρθρων 19 του ν. 2429/1996 και 21 του ν. 3023/2002. Οι σχετικές αρμοδιότητες της Βουλής και του Προέδρου της Βουλής δεν θίγονται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, από τις ρυθμίσεις αυτού του άρθρου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

### ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.

#### Άρθρο 2

##### Προσδιορισμός της έννοιας του «βασικού μετόχου»

1. Η περ. ε΄ του εδ. Α΄ της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 3021/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) καταρτίζει, αμέσως ή εμμέσως, συμβάσεις και, εν γένει, συμφωνίες με την εταιρεία, από την οποία η τελευταία αποκτά έσοδα ή άλλα οικονομικά οφέλη».

2. Οι περ. α΄ και β΄ του εδ. Β΄ της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 3021/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«Β. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο: α) Είναι κύριος αριθμού μετοχών που αντιστοιχεί, ως ποσοστό, τουλάχιστον στο πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου ή β) Είναι κύριος δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν, ως ποσοστό, τουλάχιστον στο πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική συνέλευση της εταιρείας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε. και με σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, το ποσοστό το οποίο ορίζουν οι περ. α΄ και β΄ μειώνεται ως το ένα τοις εκατό (1%).»

3. Η περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3021/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) τους συζύγους και τους συγγενείς, σε ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλαγίου μέχρι και τέταρτου βαθμού, των φυσικών προσώπων που υπάγονται στην παράγραφο 1.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3021/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η ασυμβίβαστη ιδιότητα του παρόντος άρθρου συντρέχει και στην περίπτωση που ιδιοκτήτης, βασικός μέ-

τοχος, εταίρος, μέλος οργάνου διοίκησης ή διευθυντικό στέλεχος επιχείρησης που καταρτίζει δημόσιες συμβάσεις είναι σύζυγος ή συγγενής, σε ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλαγίου μέχρι και τέταρτου βαθμού, καθώς επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση που οι ανωτέρω ιδιότητες κατέχονται από παρένθετο πρόσωπο.»

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τύπου και Μ.Μ.Ε., η οποία εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ρυθμίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, καθώς και θέματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, τα οποία αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου και το συγκεκριμένο χρόνο έναρξης της ισχύος τους.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

### ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

#### Άρθρο 3

##### Προγραμματικές συμφωνίες

1. Το άρθρο 16 του ν. 2446/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο προγραμματισμός και η σύναψη των προγραμματικών συμφωνιών και των σε εκτέλεση αυτών συμβάσεων, οι οποίες προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1433/1984 και πραγματοποιούνται από τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα που δραστηριοποιούνται στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών, διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2286/1995 και των λοιπών κείμενων περί των προμηθειών τους διατάξεων, όπως ισχύουν κάθε φορά.»

2. Όλες οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2446/1996, καθώς και των κάθε είδους κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή τους, καταργούνται.

3. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου εφαρμόζονται και σε συμβάσεις για τις οποίες έχει γίνει η σχετική προκήρυξη και έχει προχωρήσει η σχετική διαδικασία, εφόσον κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου δεν έχει ακόμη εκδοθεί η πράξη ανάθεσης από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, καθώς και θέματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, τα οποία αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου.

#### Άρθρο 4

##### Περιορισμοί στη σύσταση κοινοπραξιών μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων

1. Οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, όπως προστέθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2940/2001, καταργούνται.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, καθώς και θέματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, τα οποία αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου και το χρόνο έναρξης της ισχύος τους.

### **Άρθρο 5** **Συνέπειες ακύρωσης των πράξεων** **της αναθέτουσας αρχής**

1. Το άρθρο 4 του ν. 2522/1997, όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση ή την αναγνώριση ως άκυρης κάθε πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, που παραβιάζει κανόνα του κοινοτικού ή εσωτερικού δικαίου σχετικού με τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης της σύμβασης. Ιδίως δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση ή την αναγνώριση της ακυρότητας όρου που περιέχεται στη διακήρυξη, στα τεύχη δημοπράτησης ή σε άλλο έγγραφο σχετικό με τη διαδικασία του διαγωνισμού και αναφέρεται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές, καθώς και των πράξεων αποκλεισμού από τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, αξιολόγησης προσφορών και κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Το αντίστοιχο ένδικο βοήθημα, με το οποίο προσβάλλονται οι κατά τ' ανωτέρω πράξεις και παραλείψεις, εκδικάζεται κατά προτεραιότητα. Ο Πρόεδρος του δικαστηρίου ή του σχηματισμού που έχει αρμοδιότητα για την εκδίκαση του ως άνω ένδικου βοηθήματος προσδιορίζει δικάσιμο, η οποία δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεσή του, όπως ορίζουν οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 3 παρ. 7 αυτού του νόμου. Οιαδήποτε αναβολή της εκδίκασης της υπόθεσης, είτε προκαλείται αυτεπαγγέλτως είτε χορηγείται ύστερα από αίτηση των διαδίκων, πρέπει να αιτιολογείται ρητώς από το αρμόδιο δικαστήριο, η δε νέα δικάσιμος που ορίζεται δεν μπορεί να απέχει πέραν του μηνός από την αρχική. Δεύτερη αναβολή δεν επιτρέπεται. Η απόφαση του δικαστηρίου εκδίδεται το αργότερο εντός διμήνου από την εκδίκαση της υπόθεσης, ακόμη και αν, ενδεχομένως, εκδοθεί στο μεταξύ προδικαστική απόφαση. Ο υπάλληλος, που είναι αρμόδιος να αποστείλει στο δικαστήριο το σχετικό διοικητικό φάκελο για την εκδίκαση της υπόθεσης, οφείλει να προβεί στην αποστολή αυτή το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών από τη λήψη της σχετικής εντολής εκ μέρους του δικαστηρίου, αιτιολογώντας, αν παρίσταται ανάγκη, ρητώς και πλήρως τους λόγους για τους οποίους ο φάκελος παρουσιάζει ελλείψεις. Αν δεν αποστείλει εγκαίρως το φάκελο ή αν ο φάκελος παρουσιάζει, χωρίς την απαιτούμενη κατά τ' ανωτέρω αιτιολογία, ελλείψεις, ο υπάλληλος υπέχει, κατά τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις, πειθαρχική και ποινική ευθύνη για παράβαση καθήκοντος, καθώς και προσωπική αστική ευθύνη για πλήρη αποζημίωση εκείνου που υφίσταται και αποδεικνύει σχετική ζημία.

2. Αν το δικαστήριο ακυρώσει ή αναγνωρίσει την ακυρότητα της πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης και εφόσον, πριν από τη σύναψή της, δεν είχε ανασταλεί η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή προσωρινή διαταγή, η ακυρωτική ή αναγνωριστική απόφαση διαβιβάζεται, εντός τριών το πολύ ημερών από τη δημοσίευσή της, από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου ή του σχηματισμού που την εξέδωσε, σε τριμελή Επιτροπή Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων, η οποία συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως Πρόεδρο και τους δύο αρχαιότερους Συμβούλους του ίδιου δικαστηρίου ως μέλη, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Η Επιτροπή αποφασίζει, μέσα

σε χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες από τη περιέλευση σ' αυτήν της δικαστικής απόφασης, αν, με βάση αφ' ενός το στάδιο στο οποίο βρίσκεται ήδη η εκτέλεση της σύμβασης και, αφ' ετέρου, τις απαιτήσεις του δημόσιου συμφέροντος, όπως τούτο προσδιορίζεται ιδίως από το δημόσιο σκοπό τον οποίο εξυπηρετεί η σύμβαση, η κατά το Σύνταγμα, το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο και τις λοιπές κείμενες διατάξεις του εσωτερικού δικαίου, εκτέλεση της απόφασης επιβάλλει, μεταξύ άλλων, είτε την εξ υπαρχής επανάληψη του διαγωνισμού, είτε την επανάληψή του ύστερα από ορισμένο σημείο της όλης διαδικασίας, είτε την ανάθεση της εκτέλεσης της σύμβασης στον κατά την απόφαση δικαιούχο, είτε, τέλος, κατ' εξαίρεση, τη συνέχιση της εκτέλεσης αυτής από εκείνον υπέρ του οποίου αρχικώς κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ενδιαφερόμενος δικαιούται ν' αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τ' αναφερόμενα στο επόμενο άρθρο.»

2. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου εφαρμόζονται και σε διαγωνισμούς σύναψης συμβάσεων δημόσιων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών που έχουν, κατά την έναρξη ισχύος του, προκηρυχθεί και βρίσκονται ήδη σ' εξέλιξη, ακόμη κι αν υφίσταται σχετική εκκρεμοδικία ή έχει εκδοθεί και η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, εφόσον η τελευταία δεν έχει κοινοποιηθεί, κατά τις κείμενες διατάξεις, στους διαδίκους.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Ανάπτυξης και Οικονομίας και Οικονομικών, μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, καθορίζονται τα κάθε είδους ειδικότερα θέματα, καθώς και θέματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεών του, ιδίως δε τα της λειτουργίας και οργάνωσης εν γένει της Επιτροπής Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων της παρ. 1 αυτού του άρθρου και τα της πλήρους εναρμόνισής του με τις λοιπές διατάξεις του ν. 2522/1997.

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄** **ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ**

#### **Άρθρο 6** **Απιστία**

Το άρθρο 1 παρ. 1 εδ. α' του ν. 1608/1950 «περί αυξήσεως των ποινών των προβλεπομένων δια τους καταχραστάς του Δημοσίου», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του ν. 2172/1993, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στον ένοχο των αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 216, 218, 235, 236, 237, 242, 258, 372, 375, 386 και 390 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263Α του Ποινικού Κώδικα και το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή οπωσδήποτε απειλήθηκε στο Δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, επιβάλλεται η ποινή της κάθειρξης και, αν συντρέχουν ιδιαίζοντως επιβαρυντικές περιστάσεις, ιδίως αν ο ένοχος είναι υπότροπος ή εξακολούθησε επί μακρό χρόνο την εκτέλεση του εγκλήματος ή το αντικείμενό του είναι

ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, επιβάλλεται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης.»

### **Άρθρο 7**

#### **Σύσταση ειδικών ποινικών τμημάτων**

1. Οι διατάξεις του άρθρου 48 παρ. 1 του ν. 2172/1993 καταργούνται.

2. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος ως εξής:

«6. Σε όλα τα Εφετεία της Χώρας, πλην του Εφετείου της Κέρκυρας και στα Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Λάρισας και Ηρακλείου δημιουργούνται και λειτουργούν ιδιαίτερα ποινικά τμήματα με ιδιαίτερο κανονισμό, ο οποίος εκδίδεται από τις Ολομέλειες των δικαστηρίων αυτών ως τέλος Μαρτίου κάθε δικαστικού έτους για να ισχύσει το επόμενο δικαστικό έτος. Ο κανονισμός αυτός εγκρίνεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης ως τέλος Ιουνίου του έτους της έκδοσής του. Με τον ίδιο κανονισμό ορίζονται οι πρόεδροι και οι δικαστές του ποινικού τμήματος, που δεν μπορούν να είναι λιγότεροι του 1/3 των υπηρετούντων δικαστών και οι οποίοι θ' ασχολούνται αποκλειστικά σε αυτό για όλο το αντίστοιχο δικαστικό έτος. Στις ποινικές συνεδριάσεις του δικαστηρίου και του δικαστικού συμβουλίου μετέχουν, με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, αυτοί που ανήκουν στο ποινικό τμήμα. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου.»

### **Άρθρο 8**

#### **Τελικές διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου καταργείται κάθε άλλη, γενική ή ειδική, διάταξη, που εισάγει, αμέσως ή εμμέσως, αντίθετες προς αυτόν ρυθμίσεις.

### **Άρθρο 9**

#### **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν από τις διατάξεις αυτές και τις αντίστοιχες εκτελεστικές κανονιστικές πράξεις ορίζεται ή συνάγεται διαφορετικός χρόνος έναρξης της ισχύος τους.

Αθήνα, 8 Μαΐου 2003

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Καραμανλής Κώστας  
Μητσotάκης Κων/νος  
Έβερτ Μιλτιάδης  
Τζαννετάκης Τζανής  
Βαρβιτσιώτης Ιωάννης  
Σιούφας Δημήτρης  
Παυλόπουλος Προκόπης  
Μεϊμαράκης Ευάγγελος  
Μπενάκη Άννα  
Δήμας Σταύρος  
Κεφαλογιάννης Ιωάννης  
Καραμανλής Αχιλλέας  
Ανδρουλάκος Απόστολος  
Καλαντζής Γεώργιος

Λεονταρίδης Θεόφιλος  
Παπανικολάου Ελευθέριος  
Χαλκίδης Μιχάλης  
Νεράντζης Αναστάσιος  
Παπαληγούρας Αναστάσιος  
Αλογοσκούφης Γεώργιος  
Κακλαμάνης Νικήτας  
Κεφαλογιάννης Εμμανουήλ  
Μολυβιάτης Πέτρος  
Πολύδωρας Βύρων  
Σαλαγκούδης Γεώργιος  
Αγγελής Ανέστης  
Αγγελόπουλος Νικόλαος  
Αγγελούσης Ευστάθιος  
Αδρακτάς Παναγιώτης  
Αναγνωστόπουλος Θεόδωρος  
Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης  
Βαρίνος Αθανάσιος  
Βασιλείου Θεόφιλος  
Βλάχος Γεώργιος  
Βουλγαράκης Γεώργιος  
Γαρουφαλιάς Γεώργιος  
Γιακουμάτος Γεράσιμος  
Γιαννάκου-Κουτσίκου Μαριέττα  
Γιαννόπουλος Αθανάσιος  
Γκελεστάθης Νικόλαος  
Δαβάκης Αθανάσιος  
Δαϊλάκης Σταύρος  
Δεικτάκης Γεώργιος  
Δημοσχάκης Θεοφάνης  
Ζώης Χρήστος  
Καλαντζάκου Σοφία  
Καλαφάτης Σταύρος  
Καλλιώρας Ηλίας  
Καλογιάννης Σταύρος  
Καλός Γεώργιος  
Καμμένος Παναγιώτης  
Καρά Μαρία  
Καραμπίνης Κων/νος  
Καρασμάνης Γεώργιος  
Καρράς Κων/νος  
Κασσίμης Θεόδωρος  
Κατσαρός Νικόλαος  
Κατσιγιάννης Αθανάσιος  
Κατσίκης Θεόδωρος  
Κιλτίδης Κων/νος  
Κόλλια - Τσαρουχά Μαρία  
Κοντός Αλέξανδρος  
Κορκολόπουλος Βασίλειος  
Κορτσάρης Νικόλαος  
Κωνσταντόπουλος Γεώργιος  
Κωστόπουλος Δημήτριος  
Λαμπρόπουλος Ιωάννης  
Λέγκας Νικόλαος  
Λιάπης Μιχάλης  
Λιάσκος Αναστάσιος  
Λυκουρέζος Αλέξανδρος  
Λυμπερακίδης Λεωνίδα  
Μακρή – Θεοφίλου Ζωή  
Μαντούβαλος Πέτρος  
Μαργκογιαννάκης Χρήστος  
Μελάς Παναγιώτης  
Μιχαολιάκος Βασίλειος



Μπασιάκος Ευάγγελος  
Μπέζας Αντώνιος  
Μπούρας Αθανάσιος  
Νάκος Αθανάσιος  
Νικολόπουλος Νικόλαος  
Ορφανός Γιώργος  
Παναγιωτόπουλος Γιώργος  
Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης  
Παπαγεωργόπουλος Ελευθέριος  
Παπαδημητρίου Έλσα  
Παπαδόπουλος Μιχάλης  
Παπαδόπουλος Σταύρος  
Παπαθανασίου Ιωάννης  
Παπακώστα Αικατερίνη  
Πάππας Βασίλειος  
Παυλίδης Αριστοτέλης  
Πετραλιά Φάνη  
Πολύζος Ευάγγελος  
Ρεγκούζας Αδάμ  
Σαλμάς Μάριος  
Σκανδαλάκης Παναγιώτης  
Σκρέκας Θεόδωρος  
Σπηλιόπουλος Αναστάσιος  
Σπηλιωτόπουλος Άρης  
Σπηλιωτόπουλος Σπήλιος  
Σπύρου Σπύρος  
Στυλιανίδης Ευριπίδης  
Ταλιαδούρος Σπυρίδων  
Τασούλας Κων/νος  
Τατούλης Πέτρος  
Τζαμτζής Ιορδάνης  
Τρυφωνίδης Γεώργιος  
Τσαρτσιώνης Νικόλαος  
Τσιπλάκης Κων/νος  
Τσιπλάκος Αριστείδης  
Τσίπρας Βασίλειος  
Τσιτουρίδης Σάββας  
Τσούρνος Γεώργιος  
Φλωρίνης Αθηναίος  
Φουντουκίδου Παρθένα  
Φωτιάδης Ηλίας  
Χαϊτίδης Ευγένιος  
Χατζηγάκης Σωτήριος  
Χωματάς Ιωάννης